

IMF VE DÜNYA BANKASI ENERJİ POLİTİKALARI ve TÜRKİYE¹ DEKİ UYGULAMALAR

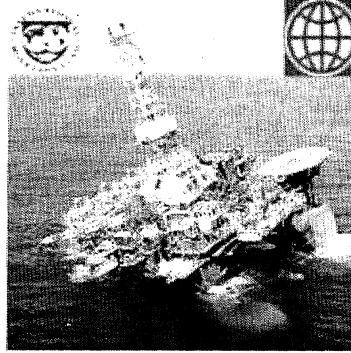
L. Tufan ERDOĞAN
Petrol/Jeoloji Yük. Müh.
Kasım 2002-ANKARA

Dünya Bankasının petrol ve doğal gaz sektörüne resmi yaklaşımı/Dünya Bankası Enerji ve Çevre Stratejisi" olarak tanımlanıyor. Buna göre, ilgili ülke yönetimleri, yatırımı için olumlu havayı yaratır; bunun için gerekli politikaları benimser, küreselleşmeyi siyasi hedefleri gerçekleştirebilirse, petrol ve doğal gaz sektörleri, çevre, sosyal ve yönetsel sorunları çözüldüğünde, kalkınmaya yardımcı olur:

1. Yabancı yatırımları ülkeye çekerek, fakir uluslara doğrudan yardımı eder,
2. Makroekonomik ve finans dengelerini iyileştirir,
3. Özel sektörü ve serbest piyasa koşullarını geliştirir ve böylece ülkenin iyi yönetilmesini sağlar;
4. Çevrenin korunması için yolu açar.

Ancak, gerçek durumu bu stratejiyi yansıtmaktan uzaktır. IMF'nin belirlediği küreselleşmeyi siyasi kriterleri, projelerin gerçekleşeceği ülkelere dayatan Dünya Bankası, milyarlarca dolar tutan enerji sektörü kredilerini, ne doğrudan halklara, ne de projelere veriyor. Aksine bu krediler, Enron, Exxon-Mobil, Shell gibi ABD ve çokuluslu petrol şirketlerine gidiyor.

Dünya Bankası, petrol ve doğal gaz sektörlerine yatırım yapmaya, 1970'li yılların ikincil yarısında, OPEC petrol ambargosunu takip eden yıllarda başladı. OPEC dünya petrol piyasasındaki etkinliğini kırmak için Dünya Bankası'na, petrol şirketlerine yardıma karar verdi. OPEC petrol üzerindeki sultasını yok ederek, emperyalist bath nun, küresel enerji kaynaklarına güvenli erişimini sağlamak amacıyla uluslararası tekelere verilen Dünya Bankası kredileri sayesinde, Rusya dahil birçok ülkenin enerji kaynakları ABD ve AB hizmetine sunulabildi.

Hemen tümü ABD ve AB kaynaklı uluslararası petrol/enerji şirketleri 1992-2002 yılları arasında Dünya Bankası'ndan doğrudan 24 milyar dolar kredi aldılar. Bu şirketlerin çoğu, halen ABD'de ve dünyanın başka bir çok ülkesinde, muhasebe sahtekârlıkları, yolsuzluklar, rüşvet, insan hakları ihlalleri ve bunun gibi konular nedeniyle soruşturulmaktadır. Örneğin, Dünya Bankası'ndan aldığı 1,97

milyar dolar kredi ile sıralamada ikinci olan Halliburton şirketi, bu kredinin çoğunluğunu, Başkan Yardımcısı Dick Cheney, Genel Müdür iken sağladı. Şimdi, şaibeli muhasebe işlemleri ABD yetkililerince soruşturuluyor., 967 milyon dolar Dünya Bankası kredisi ile onbirinci sırada yer alan Enron şirketi, iflasını ilan etmesine rağmen, halen ne şekilde elinde tuttuğu bilinmeyen projelerine kredi alabiliyor. ABD'deki en büyük boru hattı şirketi olan ve Dünya Bankası'ndan 1,5 milyar dolar kredi alarak sıralamada beşinci olan El Paso şirketi Kaliforniya'da, enerji piyasasında

¹ Gerek IMF, gerekse Dünya Bankası (MBG) 2. Dünya Savaşı'ndan sonra kuruldu. Dünya Bankasının üyeleri sadece IMF'ye üye olan 184 ülkeden oluşuyor. Hisse sahiplerinin, hisselerine göre oy hakkı var. Endüstrileşmiş ülkelerin piyasalarında, borsalarında kendi tahvillerini satarak para kazanıyor. Bünyesinde bulundurduğu kuruluşlar ile birlikte (IDA, JFC, vb..) genelde proje bazında, piyasa faizi ve orta vadeli kredi veriyor. Genel uygulama olarak, bu projeleri yürütecek olan, özellikle ABD yefveya çok uluslu tekelere kredi veriliyor. IMF'de üyelerin hissedarlığı, oy hakkı söz konusu değil. Parası gelişmiş ülkelerin vergilerinden geliyor. ABD, Almanya, Japonya gibi ülkeler en büyük katkı yapıyorlar., IMF, proje bazında değil, üye devletlere, belli kriterleri ve politikaları dayatarak, dilimler halinde para veriyor. Söz konusu kriterleri ve politikaları da, IMF'ye en büyük katkı yapan, ABD, AB gibi ülkeler beirliyor. Verilen paralar genelde çok kısa vadeli ve yüksek faizli olabiliyor.

spekülasyon ve fahiş kârdan soruşturma altında ve Kaliforniya Eyaleti'nin açtığı 3,5 milyar dolarlık tazminat davası ile boğuşuyor. Muhasebe kayıtlarında sahtekârlık ve yönetici kadrolardan anormal harcamaları nedeni ile soruşturulan General Electric, Dünya Bankası'ndan aldığı 1,1 milyar dolar ile, krediciler arasında dokuzuncu sırada. Bu şirketler arasında, insan hakları ihlalleri ve dağıttıkları! rüşvetler nedeni ile çeşitli yerlerde soruşturulan Unocal, Harken, CMS, AES, Chevron-Texaco, Shell, Exxon-Mobil, BP-Amoco gibi şirketler yine ilk 50 arasında sıralanıyorlar.

Bu krediler ile beslenip semiren şirketler de yatırımlarını, tabii ki fakir ülkelerin kalkınması için değil, aşırı kârlılık esasına göre yaptıklarından, sonuçlar genelde halklar için büyük felakete yol açıyor. Bu krediler ve bunları yutan çok-uluslu tekeller sayesinde:

- ulusların yeraltı kaynakları yok bahasına ellerinden gidiyor;
- ulusal şirketleri -dağıtılıyor, yok bahasına yabancılara satılıyor,
- bu kuruluşlardan büyük miktarlarda işçilerin atılması ite işsizlik yaygınlaşıyor, işçi hakları budanıyor (Dünya Bankası buna "işçi haklarının esnekleştirilmesi" diyor), sosyal adalet yıkılıyor, sosyal patlamalara zemin hazırlanıyor,

• daha önce halkını parası ile yaptırmış petrol ve doğal gaz alt yapıları, dağıtım şebekeleri, elektrik santralleri bu tekellere peşkeş çekiliyor,

• halklar kendi paraları ile yapılmış bu ait yapılardan gelen e-nerjiyi akıl almaz ücretler karşılığında elde edebiliyor,

• halkın cebinden çekilen bu paralar, yüksek faizli

IMF/DB ENERJİ POLİTİKASI:

- *Ulusal yeraltı zenginliklerinin ulusların elinden alınıp, uluslararası tekellere taşınması,*
- *Uluslararası tekellerin kârluluklarının, küreselleşme politikası ile katlanması,*
- *Seçimle işbaşına gelen hükümetlerin işlevsiz bırakılarak, yabancı şirketlerin onları destekleyen bankaların mutemedi yapılması.*

IMF/DB ENERJİ POLİTİKALARININ ULUSA ÇIKARTTIĞI FATURALAR:

- **PAHALI ENERJİ,**
- **KARANLIK,**
- **İŞSİZLİK**
- **FAKİRLEŞME,,**
- **ÇEVRE VE İNSANLIK DRAMLARI.**

ÖZETLE;

'Ulus deoifler né uluslar aleyhine, ABD/AB enerji tekellerini güçlendirme, besleme seferberliği

IMF kredileriyle geri geliyor, halkın zaten içendi parasına ödediği faizlerle oluşturulan ve daha yüksek faizle verilen yeni yeni krediler halkın sırtına kambur ediliyor,

• enerji altyapısı olmadığı için enerjiye ulaşamayan bölgelerde, normalde devlet eliyle yapılması gereken bu yatırımlar yapılmadığından, 'fakir bölgeler daha çok uzun süreler karanlıkta kalıyor, gelir dengesizliği daha da büyüyor,

• IMF ve Dünya Bankası kredi koşullarından en rezili olan, devletin enerji

sektöründen elimi çektirip, her alanda küçültülmesi politikaları da eklendiğinde, eğitime, sağlığa, sosyal gelişime ayrılan paralar kesilerek, oluşların elinden insanca yaşama hakları almıyor,

• yine IMF ve Dünya Bankası tarafından dayatılan Tahkim Yasası sayesinde, enerji piyasası tamamen bu tekellerin insafına bırakılıyor, devletin denetimi ve adalet sistemi onlara işleyemiyor,

• halklar daha da fakirleşiyor, ABD ve AB kasaları onların sırtından doluyor ve bunların temsilcisi petrol şirketleri daha da zenginleşiyor, azgınlaşıyor,

• insanlık ve çevreyi umursamaz tekel terleminde uluslara, büyük çevre ve insanlık dramları yaşatılıyor,

Dolayısıyla ile, IMF ve Dünya Bankası enerji politikaları, ülkeler ve uluslar aleyhine, ABD/AB enerji tekellerini güçlendirme, besleme kaynağı olarak ortaya çıkıyor. Açıkça görülmüştür ki, IMF ve Dünya Bankası'nın, devleti küçültme ve özelleştirme adı altında, ulusların varını yoğunu sattırma politikaları dayattığı ülkelerde, Enron, El Paso, Halliburton vb ABD petrol ve gaz tekel-

lerinin kârları büyük patla malar göstermiştir. Yani, Dünya Bankası'nın gerçek enerji stratejisi, iddia edildiği gibi, fakirlerin refaha kavuşması palavrası değil, çok uluslu tekellerin kârlılığının, "gelişme ve küreselleşme" politikaları yolu ile katlanması hareketidir; ulusal zenginliklerin»juluların elinden alınıp, tekellere taşınması seferberliğidir.

Kısacası, 21 inci Yüzyıl'da bir küreselleşme darbesi yaşanıyor. Uluslararası bankalar, Dünya Bankası, IMF, bir ulusun öz kaynaklarını, yani ekonomik kan damarlarını ele geçiriyor ve seçimle işbaşına gelen hükümetleri işlevsiz bırakıp, yabancı şirketlerin birer mutemedi haline getiriyor.

IMF ve Dünya Bankası'nın enerji politikalarını öğrenmek isteyen bir Türk vatandaşı için hayat çok kolay. Başka ülkelerin vatandaşları, konu üzerinde doktora araştırmaları yaparken, ülkemiz vatandaşı, bunu doğrudan doğruya, IMF/DB memurunu bakanı atayarak, i M F/D B tarafından yazılmış kanunları meclisinden geçirerek anında öğreniyor. Ödemek zorunda olduğu doğal gaz ve petrol! faturaları da doğrudan cebinden çıktığı için, kısa zamanda IMF enerji politikaları! üzerinde uzman oluveriyor. Hele önümüzdeki yıldan başlamak üzere apartman yöneticiliği yapacak kişiler, bu konuyla ilgili en az bir doçentlik tezi hazırlamış kadar bilgi ve deneyim sahibi olabilecekler. Türk vatandaşı olarak bilgiye.bu kadar kolay erişebileceğimiz başka konu yok. Karakola götürülen oğlunuzun akıbeti hakkında aylarca bilgi allamayabilirsiniz, ama IMF politikaları ile ilgili bilgiyi derhal ve bizatihi yaşayarak en güncel şekilde elde edebilirsiniz.

IMF ve Dünya Bankası'nın, Türkiye'ye atadığı memuru aracılığı ile ülkemize dayattığı, amacı bugüne dek devlet tarafından halkın parasıyla altyapısı yapılmış doğal gaz ve petrol sektörlerine uluslararası tekellerin ve onların yerli beslemelerinin bedavadan konması olan doğal gaz ve petrol piyasaları kanunlarını, ulusunu seven insanlara ibret olmaları açısından, incelemekte yarar var. Bunları yapmadan önce, ulus düşmanlığı ve vatana ihanetin boyutlarının nerelere varabileceğini de tartışmak gerek. Bu aşamada şu Tahkim Yasası'na bir göz atalım.

ENERJİNİN TAHKİMİ (4686)

Doğal gaz piyasası çerçevesinde kurulacak şirketlerden bahsederken!, bunların mutlaka ya yabancı şirketler, ya da yabancılarla kurulacak ortak-

lıklar olabileceğini belirtmiştik. Yabancı dediğimiz de bizim ülkeye; hukuk sistemimize, adaletimize Osmanlı'dan beri güvenmez. O zaman buyrun size, 2001 yılı ortalarında, bu piyasa düzenleme kanunlarının hemen ertesinde çıkartılan Milletlerarası Tahkim Kanunu (4636)!

Ülke ve halkın çıkarları doğrultusunda yasaları uygulattıran ulusal yargının, birkaç yabancı hakemin insafına terki anlamına gelen "Uluslararası Tahkimin alacağı kararın kesin nitelikte olması ve bu karara uymanın anayasal bir zorunluluk haline getirildiği ülkemiz koşullarında, herhangi bir hükümetin anayasayı ortadan kaldırmaksızın alınan kararlara karşı çıkabilmesi olanaksız.

Durum, TMMOB-EMO'nun ve diğer tahkim karşıtı, ulusçu, tam bağımsızlıkçı kişi ve kuruluşların web" sitelerinde özetlenmiş: "Eğer bir siyasal iktidar, ortaya çıkacak anlaşmazlık karşısında uluslararası tahkim kararlarını kabul etmez ve uygulamaz ise, emperyalist ülkelerin askerî güçleri bunları uygulamak için devreye girecektir. Çünkü, uluslararası hukuk, böyle bir güç kullanımını meşru kabul etmektedir. Eğer söz konusu olan tahkim: kararının esas alındığı hukuk ABD hukuku ise, ABD anayasasının bu konuda ki devlet başkanına verdiği emredici görev; hukuka aykırı uygulamalara karşı tüm ekonomik, sosyal, politik ve askeri önlemlerin alınması olduğundan, müdahale hukuki bir temele oturtulabilecektir. Böylece emperyalizm, kendi çıkarlarına aykırı düşen hükümetleri devirebilmek amacıyla müdahale edebilmenin tüm meşruyetini kazanmış olmaktadır....

Tahkim sayesinde emperyalizmi, kendi çıkarlarına uygun olarak geri-bıraktırılmış ülkelerdeki yatırım ve üretim süreçlerini denetleyebilecek ve yönlendirebilecektir. Bunun anlamı ise, yeni kanunlarla yaratılacak emperyalist tekellerin çıkarlarına uygun olarak üretim yapılması ve fiyatların düzenlenmesidir. Bundan etkilenecek halk kitleleri ise, bu düzenlemelere karşı tepki gösterdiklerinde anayasal suç işlemiş olacaklardır. Bu bağlamda, emperyalist tekellerin herhangi bir uygulamasına karşı yapılacak bir protesto eyleminde atılacak sloganlar, kolaylıkla TCK'nın 146. maddesi kapsamına girebilecektir. Bu gelişmeler karşısında, bizimi gibi ülkelerde ne demokrasiden, ne de hukuk devletinden söz etmek olanaksız olmaktadır. Mevcut anti-demokratik yasalar değiştirilirse bile, uluslararası tahkim varlığını sürdürdüğü sürece, üf-

ken in demokratik, bir hukuk devleti olabilmesi olanaksızlaşmıştır"

TBMM'iiin yeni bir çevre yasası çıkarttığını varsayalım. Bu yasa, doğal olarak, işletmelere yeni çevre koruma kuralları, bu kurallar da ek harcamaları getirecek. Bu durumda, ülkemizde faaliyet gösteren bir yabana ortaklık, Tahkim Yasası'na dayanarak, derhal tahkime başvuracak. ABD'de bulunan uluslararası hakem heyeti listesinden alınacak hakemlerin büyük olasılıkla aleyhimize karar vereceklerini düşünmek zor olmasa gerek. Böyle bir durumda, Türkiye Büyük Millet Meclisi, varlığının tek nedeni olan YASAMA yetkisini kullandığı için, Türkiye Cumhuriyeti! bir yabancı şirkete TAZMİNAT ödemek zorunda kalacak! *Bu yasayı başımıza bela edenleri kutlamak gerek!*

Tahkim ile ülkenin yargı organlarının, yani halik adına denetim sisteminin sonu getirildi. Artık yabancı yatırımcı, adalet korkusu olmadan rahatça saidirabilecektir. IMF ve Dünya Bankası'nın en önemli isteği böylece gerçekleşti. Artık sıra Doğal Gaz ve Petrol Piyasaları Kanunlarına gelebilirdi. Nitekim ilk önce, alt yapısına yıllardır ulusça büyük paralar kaptırdığımız, hırsızların, dolandırıcıların, ahlaksızların at oynattığı ve yolsuzluklarının adı faturalarını halka ödettiği en hayasız soygunlara açık olan doğal gaz piyasamız düzenleniverdi,

DOĞAL CAZ PİYASASI KANUNU 14646}

Bir bakanımızın, IMF ve Dünya Bankası'nın emri ile, ABD'den gelirken çantasında getirdiği "olmazsa olmaz" yasalardan biri olan, bu nedenle de, ciddi şekilde tartışılmadan, komisyonlardan ve vekillerden son ana dek gizlenerek, pek kısa süre içerisinde yasalaştırılan Doğal Gaz Piyasası Kanunu (4646), elektrik ve enerji piyasası kanunlarının sanki bir kopyası. Birimlerin değişmesi {varil, ton, kW.saat yerine "metreküp") dışında önemli bir ayrılık yok... Bu sayede, biri okunduğunda diğerlerinin de okunmuş olması gibi hoş bir kolaylık sağlanmış oluyor!

Ta sar t, reçeteleri ile Endonezya ve Arjantin gibii bir çok ülkeyi iç savaşların eşiğine getirmiş Dünya Bankası, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın Beyaz Enerji Operasyonu'nda yargılanan bürokratları, adı Arthur Andersen'den daha önce skandallara karışmış Coopers and Lybrand Firması ve şiddetli özelleştirmeci, küreselleşme yanlısı Dünya Enerji Konseyi Türk Milli Komitesi üyeleri tarafından kotarılmış.

İngilizce orijinalinin kötü ve komiklikler die içeren bir tercümesi olan yasa, aynı zamanda AB'nin aday ülkelere dayattığı uyum yasalarından da biri olma özelliğini taşıyor. Yani, Doğal Gaz Piyasası Kanunu'nun taun olarak yürürlüğe girmesi ile, hem ABD'li, hem de AB'li enerji şirketlerini, yatırımcılarını sevindirmiş oluyoruz. Hele bu şirketlerden bazılarının adları kendi ülkelerinde çamura bulanmış ve insan içine çıkacak yüzleri kalmamış ise, bunlara yeni bir ekmek kapısı açması bakımından, ne kadar "iyiliksever", ne"lkadar "düşenin dostu" olduğumuzu dlosta-düşmana ilan edebilmemize de fırsat tanıyor!

2001 yılı başlarında yürürlüğe giren 4646 sayılı yasanın getirdiği en büyük yenilik, doğal gaz işini BOTAŞ ve belediyelerden alıp, üyelerini koalisyon ortağı partilerin herbirinden bir bakanlığının atadığı Doğal Gaz Piyasası Kurumu koordinasyonunda tam rekabete açması.. Rekabet defken, halk yararına, fiyatların düşebileceği bir rekabet ortamı değil bu tabii ki. Büyük şirketlerin yararına düzenlenen bir rekabet bu! Yıllık tüketimi 1 milyon metreküpten küçük olanlar, "serbest olmayan tüketici" olarak tanımlanıyor. Bunlar (yani bizler) dağıtım şirketlerinin saptayacağı fiyattan gaz almak zorunda olacak. Büyük tüketiciler ise, dilediğinden alabilecekler ve rekabetten faydalanabilecekler; zira kanun onları "serbest tüketici" olarak tanımlıyor.

Yasa ile doğal gaz, evimize gelene dek aşağıdaki şirketlerden geçecek:

1. İthalatçı Şirket,
2. Toptan Satış Şirketi
3. Depolama Şirketi,
4. İletim Şirketi ve
5. Dağıtım Şirketi.

Bunlar; lisanslarını, ihale yoluyla Doğal Gaz Piyasası Kurumu/ndan alacaklar. Bunların yanı sıra kurulacak olan:

6. İç Tesisat. Şirketi, ve
7. Servis Hatları Şirketi

ise, lisanslarını Dağıtım Şirketi'nden alacaklar. Yani, ithal edilen doğa! gaz, evlinize gelene kadar; biribiri ile rekabet eden değil birbirini takip eden, tamamlayan tam YEDİ öze! şirketin elinden geçecek.

Böylece, doğal gaz fiyatına etki edecek tarifeleri sıralayacak olursak:

1. İthalat fiyatı,
2. Depolama tarifesi,
3. Toptan satış tarifesi.
4. İletim tarifesi,
5. Dağıtım tarifesi
6. Perakende satış tarifesi
7. Bağlantı tarifesi, ve
8. Sistem kullanma ve servis tarifeleri.

Yani elimize geçecek fatura, bunların toplamını yansıtacak.

Peki, bizim ülkemizde bütün bu işleri yüklenilecek anapara birikimi olan şirketler var mı? Pek yok. Olanlar da riski dağıtmak için mutlaka yabancı ortaklarla girecekler bu işlere. Zaten bu yasayı bize dayatırlarken, ABD ve AB üyeleri de bunun hesabını yapmıyor muydu? Yani kısacası doğal gaz işlerimiz, yabancı tekelere, biraz da onların yerli işbirlikçilerine», değnekçilerine kalıyor.

Belediyelerde olan dağıtım şebekeleri 15 yıl sonunda ellerinden alınıp, yeni özel şirketlere verilecek. Halkın parası ile yapılmış şebekeler, özel şirketlere aktarılacak. Belediyeler 2 yıl içerisinde Kurumla lisans sözleşmesi yapacaklar. Bu süre yakında doluyor. Belediyelerin içerisinde bulunduğu ekonomik koşullar belli. Lisansı alabilmek için Kurum'un öngöreceği mali yükü kaldırmayacakları için, bu yolla 15 yıl da beklenmeden, şebekeler belediyelerin elinden alınabilecek. Kanunda belediye, ya da belediye şirketine Dağıtım Şirketlerinde %20 gibi bir ortaklık öneriliyor. Tabii bu tamamen zevahiri kurtarmak için, laf olsun diye konulmuş. Öncelikle hiçbir belediyenin bunu alacak maddi gücü olmayacak. Ala bilse bile, kararlarda hiçbir etkisi olmayacağı için, halkın seçtiği belediyenin hizmet yükümlülüklerine, vatandaşın şirketler karşısındaki korunmasına sınırlama getirilmiş olacak.

Yine bu yasaya: göre, gerek kurum ve gerekse dağıtım/iletim şirketleri belediyelerin imar planlarının üzerinde ve bunlardan tırn bağımsız olacak., İsteyen istediği yere doğal gaz depolama tesisi yapabilecek, istediği yerden de borular geçirebilecek. Bunda da belediyelerin imar planlarının hiçbir kıymet-i harbiyesi olmayacak!

**Belediyelerde
olan dağıtım
şebekeleri IS
yıl sonunda
ellerinden
alınıp, peni
özel şirketlere
verilecek. Halkın
parası ile yapılmış
şebekeler,
özel şirketlere
• aktarılacak**

Gerek iç tesisatlar (yani evlere kurulacak olanlar) ve gerekse servis hatları ile ilgili sertifikalar, Kurum adına Dağıtım Şirketlerine verilecek« Yine bu işi Dağıtım Şirketleri denetleyecek!' Tanı felaketlere gebe bir madde. Tabii ki hal böyle olunca, dağıtım şirketleri, iç tesisat ve servis hatları ile ilgili yan şirketler kurup, sertifikaları kendi kendilerine verecekler. Kendi kendilerini denetleyecekleri için de, bu mekanizmanın ne kadar sağlıklı çalışacağı şimdiden belli. Kısacası, tüm dağıtım, tesisat, servis hatları işlerinde tekeller kurulması başlanıyor. Fatura tabii -iher zamanki

gibi- vatandaşa çıkacak. Hem cebine el sokulacak, hem de denetimsizlik ya da göstermelik denetim sayesinde canına da kastedilecek. Ne kadar ödersem o kadar emniyet olacak.

Kurum adaylarını Bakanlıklar (Enerji, Hazine'den sorumlu Devlet Sanayi ve Ticaret) belirleyecek. Yani hükümet ortakları arasında bölüştürülmüş! Aslan payı da tabii, enerji işlerine "gönül vermiş" bir değerli partimizin Enerji Bakanlığı tasarrufunda (Başkan ve 2 üye). Yasa, üyeleri bakanlara seçtirdikten sonra, güzel! bir espri yapıyor: "*Kurum Enerji Bakanlığı ile 'ilintili', ama Bakanlığa bağlı değil Kararlarını bağımsız verifif Yasayı hazırlayan yabancıların belli iki espri yetenekleri çok gelişmiş. Türkiye'de üyeyi Bakanlara seçtirip, iş başına getireceksiniz ve "kararları (bağımsız olacak" diyeceksiniz! Adarna, "ya Türkiye'yi hiç tanımıyorsun, ya da sen hiç dayak yememişsin"* derler. Nerede bu kuruluştaki tüketici? Nerede sendikalar? Nerede çevreci kuruluşlar? Nerede sivistoplum?

Tüketiciyi koruyor .havasını vermek, için, Kurum'a tarifelerde alt ve üst sınırları belirleme yetkisi veriliyor. Ancak Kurum, bu limitleri, tüzel kişilerin (şirketlerin) kendisine bildirdiği tarifelere bakarak saptayacak. Bu durumda bu alt ve üst sınırları da yine Kuru mu değil, şirketler belirlemiş olmuyor' mu? Buyurun size tipik bir şark kurnazlığı, ya da daha doğru deyişle, alemler yerine koyma girişimi! Yasaya göre, Toptan Satış Tarifesi, Kurum esaslarına göre (yani kendisine şirketlerin verdiği alt ve üst sınırlar çerçevesinde) alımı-satımını yapan taraflarca serbestçe belirlenecek. Piyasayı

ve evdeki tüketiciyi tamamen ithalatçı/dağıtım şirketlerinin insafına bırakıyor yasa. İthalattan itibaren araya depolama, dağıtım, iletim ve bunun gibi birçok aracı da koyulduğu için, bu fiyatlar tabii ki her aşamadan anormal şişirilerek geçecek!

Kanunun getirdiği müthiş bir yenilik de, bu binbir çeşit aracı şirketi yani yeni tekelleri kurmasını tercih ettiği kişilere taktığı komik isim: "YATAY BÜTÜNLEŞMİŞ TÜZEL KİŞİ" Tamı ülkemizdeki ekonomik çarkların işleyişini tanımlayacak sözcük! Bu "yatay bütünleşmiş" kişiler şöyle tanımlanıyor: "doğal gaz üretimi, iletimi, dağıtımı, ithalatı, ihraca-% depolaması, satışı işlerinden en az birini gerçekleştiren ve aynı zamanda doğal gaz sektörü dışında başka bir faaliyeti gerçekleştiren tüzel kişif. Burada can alıcı nokta, "aynı zamanda doğal gaz sektörü dışında başka bir faaliyeti olanlar"! Kimi olabilir acaba? Örneğin, gazete ve TV sahipleri olabilir; inşaat şirketleri olabilir. Seçenek çok.

Ayakkabı fabrikası kurmak istiyorsunuz, karşınıza bir kanun çıkıyor: "eğer bir jikle fabrika varsa, ayakkabı üretebilirsiniz". Bizde kanunlarda şirket isimleri geçmez. Her ne kadar neredeyse tanımları yapılsa da, asla isimleri geçmez!

ETK Bakanlığının 18 Ekim 2002 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan duyurusuna göre, doğal gaz fiyatları, tümüyle serbest piyasa koşullarına bırakıldı. 23 Haziran 1992 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanmış olan düzenlemenin 1 ve 5 no.lu maddelerinde değişiklik yapan duyuruda, eski düzenlemedeki "ithal edilen gazın fiyatı» arza sunulan yerdeki fiyata esas teşkil eder⁰ şeklindeki bölüm, "serbest piyasa koşullarında oluşmuş, satış anlaşma ve faturalarında gösterilmiş şekilde arza sunulmuş gazın fiyatı, gaz satış fiyatı olacaktır"¹, olarak değiştirildi. Bu değişiklik 18 Ekim 2002'de yürürlüğe girdi.

EPDK (Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu), daha önce Bakanlar Kurulu'nda imzalar tamamlanamadığından 6 aylık erteleme ardından 2 Kasım 2002 tarihinde doğal gaz piyasasını tam de-

"Adapazar, Ağrı, Amasya, Bilecik, Çoram, Düzce, Edirne, Erzurum, Iğdır, Kırklareli, Kırşehir, Tekirdağ, Sivas, Kayseri, Aksaray, Konya» Samsun, Kırkkale, Balıkesir, Manisa, İzmir.

"Başvuran Şirketler: Kılıçoğlu San., Baksam Metal San., Bakıoğlu Holding, Boren, Man-Er. Amec Services, Asad Enerji Dağıtım, Palmet Metal Endüstri, Baktrans Taşımacılık, Bakış Yapı İnşaat.

netimi» altına aldı. Bu tarihe kadar, şehiriçi dağıtım ve tarifeleri yönetmeliklerini çıkartan EPDK, önce gazı kolayca erişebilecek 22ⁿ bölgede ihaleleri" sonuçlandırmaya çalıştı. Bu ihaleler daha sonra 60 bölgeyi kapsayacak şekilde genişleyecekti.

Böylece 2 Kasım 2002 tarihinden itibaren 4046 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu çerçevesinde, doğal gaz dağıtım işi tamamen serbest piyasa faaliyeti haline geçmiş oldu ve şehiriçi dağıtım fiyatları, ihaleleri kazanan şirketlerin serbestçe belirleyeceği insaflarına terkedildi.

ETK Bakanlığı, söz konusu bölgelerde doğal gaz olanı gereksinim ile ilgili projeksiyonları belirleyecek olan ihaleleri iptal etmiş, sadece o bölgelerde bulunan (çoğunluğunda doğal gaz sektörü ile ilgili bilgi birikimi bulunmayan) üniversitelerden bu konuda görüş alarak ihtiyaçları saptama yoluna gitmişti. Dolayısıyla ile» gerçekçi olarak ortaya çıkacak doğal gaz talep rakamları, hayalî rakamlara ulaştırılarak şişirilme olanağına kavuşmuş, böylece Türkiye'nin ihtiyacının çok üzerinde doğal gaz ithalatına inanılmaz fiyatlarla mahkum edilmesi sağlanmıştı.

Gerek gelişmiş ve gerekse gelişmekte olan ülkelerde doğal gaz olan talep artışının yılda %3-5 arasında değişmesine rağmen, neden ETKB ve BOTAS'ın hiçbir mantığa, bilimsel yaklaşıma uymayan afaki hesaplarına göre Türkiye'nin talep artışının yıllık %10-15 rakamlarına ulaştığı sorusu, bu konuda hiçbir zaman bir iyî niyet olmadığını gözler önüne sermektedir.

1986-2001 yılları arasında ETKB ve dolayısı ile hükümetler, başta Rusya olmak üzere, İran, Cezayir, Nijerya, Azerbaycan ve Türkmenistan ile, yıllık miktarı yaklaşık 68 milyar metreküp'u bulan ve tüketimi asla mümkün olmayan doğal gaz anlaşmaları yapılmıştır. Bu anlaşmalarını süreleri, tam anlam« ile geleceğimizi ipotek altına alır şekilde, 20 ila 30 yıl arasında değişmektedir. Bu anlaşmalar arasında en anlamsız olan Türkmenistan ile yapılan 16 milyar metreküplük bölümü çıkarttığımızda bile kalan rakam yıllık yaklaşık 52 milyar metreküp, Bunların tümü de/al ya da öde" şeklinde yapılan anlaşmalar.

Bu anlaşmalarla, asla tüketemeyeceğimizi cümle alemin gördüğü doğal gazı başımıza bela eden ETKB, Ağustos 2002'de, sessiz sedasız, önümüzdeki yıllar için öngördüğü doğal gaz gereksinim rakamlarımızı indiriverdi! Aşağıdaki tablo, ileride başımıza hangi faturaların çıkacağını gösteriyor:

Yıl	İHTİYAÇ (eski) milyar m ³	İHTİYAÇ Crewizel milyar m ³	ANLIŞRII milyar m ³	FAİK milyar m ³
2002	23,3	19,0	25	-4
2013	31,6	27,3	28	-4
2014	37,6	30,8	31	-7
2015	43,9	32,2	41	-12
2016	52,1	Henüz revize edilmedi		
2017	82,7	Henüz revize edilmedi		

Sessiz sedasız, kendi yaptığı tahminlerde bu denli büyük farklarla tenzilata giden ETKB yetkilileri tabii ki 2002 yılı için çok geç kalmışlardı. Zaten by indirimlerin nedeni de, önceki tahminlerinin 2002 yılında tutmaması değil miydi?

Bakalım 2002 yılında neler olmuş:

SATIN ALINMASI ANLAŞMALARLA TAAHHÜT EDİLEN GERÇEKLEŞME YÜZDESİ	
DC AK 2002	Satin alınması gereken gazın ancak %80'i alındı.
ŞUBAT	Satin alınması gereken gazın ancak %50'si alındı.
MART 2002	Satin alınması gereken gazın ancak %40'ı alındı.

Anlaşmalar "al ya da öde" şeklinde yapıldığı için, bu süre içerisinde Türkiye'nin boşa ödediği para 170 milyon dolar! 2002 sonuna kadar bu rakam, yani ödenecek ceza, 1 milyar dolar'ı buluyor. Kaldı ki, alınan bu kadar gazı da harcayabilmek için hidroelektrik ve termik santrallerimiz uzun süreler devre dışı bırakıldı ve halkımızın bunlarda kilowatt-saatini 2-4 cent'e üretilen elektrik yerine, doğal gaz çevrim santralinde 12-16 cent'e üretilen dünyanın en pahalı elektriğini satın alması sağlandı. Buna rağmen tablo bu! Ödenen cezalar, pahalı elektrik ve bir türlü yargı önüne getiremediğimiz sorumlular! Ulusun kaderi bu olmamalı!

İşin en tuhaf, belki de eğlenceli tarafı da, başımıza bu belaları saran yetkililerin inanılmaz pişkinlikleri. Türkiye'nin ileri yılları için.. yaptıkları afaki doğal gaz gereksinim tahminleri bu kadar tutarsız olan ve bunu da kabul etmek zorunda kalan, ülkeyi büyük zararlara sokan yetkililerin başlarını öne eğmesi ve utanmaları gerek, değil mi? En

azından ulustan özür dilemeleri ve yargılanmalarını istemeleri gerek. Hiç olur mu? Elde kalacak bu büyük doğal gaz fazlalığı için bir şark kurnazlığı düşünmek varken! ETKB yetkililerine bakılırsa bo fazlalık, Türk-Yunan doğal gaz boru hattı yapılarak AB ülkelerine ihraç edilecek, Bakanlık buna "re-export" diyor. Tabii kimse sormuyor: AB zaten doğal gazını mevcut hatları aracılığı ile Rusya'dan, bizden çok daha ucuza (biz bin metreküp'ünü 130 dolar'dan alırken, onlar 70-80 dolar ödüyorlar) alıyor. Bizim 130 dolar'dan aldığımız Rus gazını, AB'ye en az 140-150 dolar'dan satmamız nasıl mümkün olabilir? Üretici ülke adamını burnunun dibinde iken, ondan kazık: yiyerek aldığımız gaza para kaptırmak için nasıl ibir salak olması gerekiyor? İnsan, gülsün mü, birilerini dövsün mü, karar veremiyor!

Doğal gaz soygununun bir diğer göstergesi de, Türkiye'nin anormal şişirilmiş fiyatlarla ve miktarlarda ithal ettiği doğal gazın dağıtımının yapıldığı sektörler göz önüne alındığında ortaya çıkmaktadır. BOTAŞ, bu yıl ithal ettiği doğal gazın %68'inin elektrik santralinde, %17'sini evlere, %12'sini sanayi tesislerine ve %3'ünü de gübre fabrikalarına satmıştır. Böylece, gerek hidroelektrik ve gerekse termik santrallerimizden kilowatt-saatini 2-4 cent'e ürettiğimiz elektriğin, (sık sık bu santraller devre dışı da bırakılarak) doğal gaz çevrim santrallerinde 14-16 cent'e üretilmesi gerçekleşebilmiş; halkımızın dünyanın en pahalı elektriğini satın alabilmesi sağlanmıştır»

Bir kısmı ileride başımıza büyük belalar açacağı kesin, bir kısmı da zaten asla doldurulamayacak boru hatlarını açarken, "it ürür, kervan yürür" diyerek saldırganlaşan, ya da "meyveli ağacı taşlarlar diyerek utanmazlıklarını zirvalayarak kapatmaya çalışanların ne mal oldukları bir gün anlaşılacak; ancak bu arada bizler geleceğimizi de bağlayan bu kazıklara göğüs germek zorunda kalacağız. Geç gelen adaletin de, bu kazığı hafifletmede bir kıymet-i harbiyesi kalmayacaktır.

Doğal gaz soygununu yasal hale getirdikten sonra, sıra tabii ki petrol piyasasını mincıklamaya, ülkemiz

Türkiye'nin ileri yılları için yaptıkları afaki doğal gaz gereksinim tahminleri bu kadar tutarsız olan ve bunu da kabul etmek zorunda kalan, ülkeyi büyük zararlara sokan yetkililerin başlarını öne eğmesi ve utanmaları gerek, değil mi?

kaynaklarını koşulsuz teslim etmeye gelmişti. Her ne kadar geçen hükümetin ömrü bu yasayı geçirmeye yetmedi ise de, IMF/Dünya Bankası memurlarının milletvekili olmasıyla, yakın zamanda bunun da geçeceği belli. Biz şimdiden bakalım, başımıza ne işler açılacağına.

PETROL PİYASASI AA- MU VE PETROL KANUNU DEĞİŞİKLİK TASARILARI

Petrol Piyasası Kanunu, petrol dışalımını, rafinajı, depolanması, dağıtımını ve ağırlıklı olarak da konu ile ilgili inşaat işlerini hedefliyor. Arama ve üretim işlerini, mevcut Petrol Kanunu ve ona getirilmek istenen Petrol Kanunu Değişiklik Tasarısı'na bırakıyor

Petrol Piyasası Kurumu aşağıdaki gruplar altında lisans işlerini yürütüyor (Madde-2):

- I. ENERJİ GRUBU:
 - A. Rafinajı
 - B. İşleme
 - C. Umumi Depolama
 - D. İletim
- II. DAĞITIM GRUBU:
 - A. Akaryakıt Toptan Satışı
 - i. Bayilik (lisans dışı)
- III. HİZMET GRUBU:
 - A. Hizmet Sağlama
 - B. Tesis Tasarım ve Proje Yüklenimi
 - C. Tesis Yapım Yüklenimi
 - D. Tesis Kontrol ve İşletim Yüklenimi

Kurum bu grupların alt başlıklarının herbiri için lisans veriyor.

Özellikle "Hizmet Grubu" önemli, zira bu işlerini tümü inşaat işleri, Bu kadar tesisin ne olacağı, nelerin "tesisle girip, bu lisansı alan inşaat firmaları tarafından yüklenileceği belli değil. Bizde enerji işleri, inşaat firmalarının bir yan uğraşı haline gelmiş durumda. Bunun savunması, ya da gündeme getirilmemesi işini de, yine enerji işlerini bir hobi haline getiren bir medya tröstü yapıyor. Zaten gerek doğal gazda, gerekse petrolde/kurulan bu "kurum" ve "kurumlar sayesinde, uzun süredir enerji işlerinden habersiz Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın (varsa) işlevleri de pratikte sona ereceği için, ileride tüm enerji işlerinin Bayındırlık

Petrol Piyasası Kanunu, o derece petrolden uzafe, inşaata perkin kişiler tarafından hazırlanmış ki, Kanun'un ilk maddelerinde yapılan tanımlanışla birlikte, maddelerde birbirine karıştırılıyor

Bakanlığı tarafından yürütülmek zorunda kalınacağı da şimdiden belli.

Kanun, tüm IMF dayatması kanunlarda olduğu gibi, teslimatlarında "serbest piyasa koşullarında" oluşacak fiyatları getiriyor. Ancak, Rafinaja, İşlemeci, Umumi Depocu, İletimci ve Akaryakıt Toptan Satıcısı lisansları sahipleri» Kurum'un tavan ve taban fiyatları saptamasında yardımcı olmak amacıyla, "tarife" düzenlemek zorundalar. Yani bu tür lisansları bul unduranla on, kendi lerini de oluşturmuş olsalar, onaylanmış bir tarifeleri olabilecek. Buna karşın, bayilerin ve Hizmet Grubu

lisans sahiplerinin (yani inşaatçıların) böyle bir zorunluluğu yok. Bunlar, tarifeye gerek görmeden, yani fiyatları denetlenmeden işlerini görebilecekler.

"Ağır Kusur" ve "Birinci Dereceden Kusur" durumlarında bile, lisans sahiplerine uygulanacak cezalarda (sırası ile, 500 milyar ve 200 milyar TL) inanılmaz eşitsizlikler var. Söz konusu bu kusurlar, eğer bayilerce ya da Hizmet Grubu lisans sahipleri (yani inşaatçıları tarafından işlenirse, %80 oranında azalıyor (Madde 18).

Ayrıcalıklar bitmedi. Hizmet: Grubu lisanslılarına (yani inşaatçılara) Kurum gelirlerinin ilk kalemi olan "Katılma Payı" ödettilenmiyor¹ (Son Hükümler). Kısacası, "Rakı şişesinde bahk olmak" artık demode. Onun yerine "enerji işlerinde inşaatçı olmak" geçerli günümüzde!

Petrol Piyasası Kanunu, o derece petrolden uzak, inşaata yakın kişiler tarafından hazırlanmış ki, Kanun'un ilk maddelerinde yapılan tanımlamalar bile, ileriki maddelerde birbirine karıştırılıyor; son derece eğlenceli anlamlar çıkacak şekilde düzenlemeler getiriliyor. Tanımlar bölümünde "ham petrol" yeraltından çıkartılan doğal haldeki petrol, "petrol"ü ise ham petrol de dahil tüm petrol ürünleri olarak tanımlayan Kanun, "üreticiye" "petrol"ü {"hampetrol" değil!} üretip bunu rafineriye kadar taşıyan tüzel kişi diyor., Daha da ileri gidip, "üretici"ye, "Akaryakıt Toptan Satış Lisansı" allamayacağını bile bite, "akaryakıt" sunum hakkı veriyor (Madde 6), Kısacası, Kanun'u

hazırlayanlar, süper benzin, mazot gazyağı gibi ürünlerin, yeraltından "doğal rafinaj (!)"dan geçip üretilebileceğini zannediyor.

Enerji ve Dağıtım Grubu lisanslılar, yapmaları gereken tesisler için, arazi/arsa/mülk sahipleri ile anlaşamazlar ise, Kurum bu tüzel kişilere yardımcı olmak amacıyla, "kamulaştırma" için "lüzum" kararı alabiliyor (Madde 7). Bu karar, doğrudan "kamu yararı" kararı sayılıyor, Kamulaştırılacak bu yerler, lisans sahibi adına tapu siciline kaydediliyor. "Tesis" olarak anılan işler belirsiz olduğu için, bu tür lisans sahipleri "tesis" adı altında, diledikleri yeri kamulaştırmaya aldrabilecek; eski sahiplerini her yönden mağdur edebilecekler..

Petrol Piyasası Kanunu ile birlikte çıkartılması istenen Petrol Kanunu Değişiklik Tasarısı da bir dizi sakıncalı maddeler içeriyor:

1. Petrol İşleri Genel Müdürlüğü'nün tüm görev ve yetkilerini, iki üyesinin TOBB, birer üyesinin ise Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Hazine-den Sorumlu Devlet Bakanlığı ve Rekabet Kurumu tarafından atanan Petrol Piyasası Kurumu'na bırakıyor. Tümüyle politik tercihlerle ve belli bir toplum kesiminin atamalarıyla işbaşına gelen bu Kurum'da, her zamanki gibi, üretici, tüketici, yani halk yok. Böyle oluşturulan bir Kurum'da, patronlar ve iktidar ortakları dışında kimsenin borusunun ötmesi mümkün mü?

2. Petrol Hakkı müracaatlarında, tercih yapılırken, başvuru sırasını kaldırıyor.. Seçimi, Kurum'un keyfine bırakıyor.

3. İmar alanlarında, doğal ve tarihi koruma alanlarında, arkeolojik merkezlerde eski kanunda petrol faaliyeti yasaklanmış iken, yeni değişiklikte, Bakan iznine bırakılıyor.

4. Yeni tasanda, petrol faaliyetinde bulunan şirketlerin eski kanundaki, olası zarar, ve ziyaü için teminat zorunlulukları kaldırılıyor.

5. Yurtiçi- petrol fiyatları tümüyle serbest piyasa koşullarına terk ediliyor.

6. Yerli petrol ve doğal gaz üretiminde, "memleket ihtiyacı" için kullanım ve paylar kalkıyor. Üretici turu üretimini yurtdışına satabiliyor. Buna karşın, nasıl! uygulanabileceği belirsiz ve talikime takılıp kalacak bir "ulusal stok" getiriliyor*

7. TPAO'nun tüm ayrıcalıkları kalkıyor. Devlet adına denetim yapma görevi elinden alınıyor. Arama alanları, ruhsat sayısı, işletme, ruhsatlarda öncelik, gibi tüm ayrıcalıkları kal-

dırılıp, herhangi bir tüzel kişi ile eşit duruma getiriliyor,

8. Arama ruhsatnamesi, aramacı olmayan ibir hükmi şahıs tarafından bile talep edilebiliyor. Yam, önüne gelene arama alanlarına kapatma hakkı verildiği gibi, ellerine geçirdikleri alanları, yabancı şirketlerle pazarlıkta kullanıp, havadan para kazanmalarına da geçit verilmiş oluyor. Daha acısı, TPAO bu tip kişilerle aynı düzeye indirilip, bunlarla rekabete zorlanıyor, .

9. Petrol hakkı sahipleri, Direktikleri petrol ile, ithal etmiş bulunduğu malzemeyi, her türlü İhraç vergi ve resimlerinden muaf olarak İhraç edebiliyor. Bunum yanında, ithal edilmek zorunda olunan sondaj, üretim, araştırma vb. malzemelere uygulanmakta olan muafiyet de kaldırılıyor

10. Yabancı şirketlere, belli oranda Türk mühendis ve işçisi çalıştırma, eğitim, staj zorunlulukları kaldırılıyor.

Bu tasarıları TBMM gündemine getirebilenlere; başımıza bela edip, yarınlarımızı karartanlara kocaman bir "bravo"! İşte "gaflet" işte "delalet" ve işte "hatta hıyanet"!

ME YAPILMALI?

IMF ve Dünya Bankası'nın gelişmekte olan ülkelere dayattıkları "neoliberal" reçeteler, uygulandıkları her ülkede büyük felaketlere, insanlık dramlarına yol açıyor Japonya gibi ülkeler, ulusal sanayi ve ulusal sermayeye dayanarak kalkandı. Rusya, IMF ve Dünya Bankası'nı kapı-dışan ettikten sonra, ciddi şekilde atağa kalktı. Kısacası, IMF ve Dünya Bankası ile başı derde giren her ülke için örnekler çok, Önemli olan, bunları asla ülkeye sokmadan, haysiyetli bir ekonomi politikası ile yaşamak. Konu ulusal haysiyet ve tam bağımsızlık olduğunda, bizim gibi, kolunu-bacağını, yerli işbirlikçileri sayesinde IMF ve DB'na kaptırmış olan gelişmekte olan ülkeler için de ihala yapılabilecek şeyler var. Bunların başarılması halinde, hem ülkenin alçakça sömürsünden kurtulma, hem de diğer IMF/DB mazlumlarına örnek oluşturma şansı var., Seçim zor olmamalı!

İ. "Neoliberal ekonomi" adı altında önümüze süslenip, püslenip sürülen kepezeliğe derhal son verilmeli. Yani, "devleti küçültme" tüm ulusal kaynakları, halkın parası ile kurulmuş alt yapı kuruluşlarını, kısacası ülkeyi satma girişimleri demek olan ve ülke insanı aleyhine ABD/AB'yi daha da zengin etmekten başka amacı olmayan

bu politikanın, vatan ihaneti ile eşdeğer olduğu, kafaların içerisine iyice sokulmalı.

2. Çokuluslu şirketler, ABD/AB dış politikalarının vazgeçilmez temel taşları iken, IMF ve DB, ABD/AB adına, fakir ülkelerin kalan kaynaklarını bu şirketlere sömürmek için çalışan kuruluşlar. Bu bilinçle, çokuluslu şirketler lehine ve hesabına ABD ve AB'nin yapmayı alışkanlık haline getirdiği baskılara, sonuna kadar direnişli. Bu baskılar, çoğu kez egemenlik hakları miza saldırı boyutuna ulaşıyor. Bir ülkenin büyükelçisi ya da konsolosu, bir uluslararası şirket için, sömürge ülkesi hükümet komiseri gibi davranabiliyor.

3* Enerji gibi, temel altyapı projelerinde, yatırımını, en kısa sürede kâra çevirmeyi hedefleyen özeli teşebbüs, ya da yabancı yatırımlar asla tercih edilmemeli. Bu tarzdaki anlaşmalar derhal feshedilmeli. Bu tür yatırımlar, zaten devletin temel görevleri arasında. Bu nedenle, ABD'de de, AB'de de bu hep böyle olmuş ve olmakta. Bu ülkelerde enerji yatırımları, %2-3 gibi düşük, faizli devlet tahvilleri ile gerçekleşmekte. Buna karşın, yabancı yatırımcılar, gelişmekte olan ülkelere %16 ile %52 arasında değişen geri dönüş hızı ile projelerini yapmakta, yüksek ve çabuk kâr amacı gütmektedirler.

4. Yabancı yatırımlar, kamu denetimli ve yargısı dışına çıkartılmamalı, tahkim yasası vakit geçirilmeden feshedilmeli. Aksi tutum, Kaliforniya'da enerji krizi yaşatırken, Hindistan'da enerji fiyatlarını %400 arttırarak, astronomik rakamlara yükseltti. Yakında ülkemizin başına gelecek olan da bu. Her durumda, çokuluslu şirketlerle yapılan, devlet garantileri ile kâr garantileri bol keseden verilen, tahkimli anlaşmalar en kısa sürede yeniden gözden geçirilmeli; bu anlaşmalar tümüyle şeffaflaştırılmalı; ulusun bilgi ve denetimi olmadan yeniden imzalanmamak.

5. Enerji politikası, "arzudan" talep'e kaydırılmalı. Yani, kullanacak insanı bir kenara atarak, ülke kaynaklarını IMF/DB direktifleri ile ABD/AB'ye peşkeş çekerek, ulusun parasıyla yapılmış altyapı tesislerini, "özelleştirme" adı altında yabancılara teslim edip, ulusunu dünyanın en pahalı elektriğine mahkum bırakarak, sadece ve sadece çokuluslu şirketler ve onların yerli işbirlikçileri üzerine kurulu bir politikasızlık batağı yerine, ulusunu seven, sayan, ona güvenen, bağımsızlığından asla fedakârlık etmeyen, öz kaynaklarına ve sermayesine dayalı, hırsızlık amaçlı afaki hesaplara değil,

gerçek talebe dayalı tüketimi rakamları ile çizilen ve herşeyden önce 'haysiyetli' 'İnsan odaklı' bir enerji politikasına geçilmeli. Bu sayede tüketiciler, işletmeçi şirketlere karşı korunma şansına kavuşabilirken, ülke kaynakları da birer-ikişer elimizden gitmez; yarınlarımız ipotek altına alınmaz; ulusal onurumuz, bir-iki IMF/DB memuru ile ABD/AB hokkabazının ayakları altında çiğnenmekten kurtulur.

SON SÖZ

IMF ve Dünya Bankası politikalarının uygulanması, gereğinde zorla dayatılması işi hassas bir konu. Bu işi sadece IMF ya da Dünya Bankası görevlilerine ihale etmek doğru değil. Bunları bakan da yapsanız, milletvekili de seçirtseniz, sonuçta kaç topları, kaç tüfekleri var diye sorular adama. Devreye ABD, AB ordularını sokmak gerek. Bunlardan evvel de CIA'yi tabii ki. Ancak, bu işlere yetişmek için, eski tip, "vurdu mu devirir, attı mı vurur" tipindeki "ajansların, artık sadece Hollywood kaynaklı filmlerde nostaljik görüntüler olarak kalması gerek. CIA'nın çok ivedi "eğitilme gereksinimi var. İşte bu nedenle, CIA, Kuzey Virjinya'da, Fransız Box rektörlüğünde, kendi üniversitesini açtı (M. G Ruppert, 3 Temmuz 2002, www.copvda.com).

Ajanlara verilen dersler bir harika; adeta "modern ajanın vazgeçilmez tutkuları":

- Ekonomik trendler
- Uluslararası bankalar
- Dünya petrol piyasası,
- IMF,
- Dünya Bankası,
- Dünya Ticaret Örgütü çalışmaları.

Bundan 30 yıl kadar önce, Berkeley Üniversitesi profesörlerinden Dale Scott, CIA'nın o zamanki yedi başkan yardımcısından altısının New York borsasından (Wall Street) geldiğini söylemişti. Şu andaki CIA yöneticisi A. B. Krongard da eski bir yatırımcı bankacı. Genel müdürlüğünü yapmış olduğu eski şirketi AlexBrown/Deutschebank, 2000 yılının Eylül ayında, United Airways hisselerinde "Insider trading"* yapmakla suçlanmıştı. Yine şu anda New York borsası başkan yardımcılığı görevini yapan David Doherty de CIA'den emekli

2002 yıllı ortalarına kadar, Dünya Bankası'nın Enerji, Madencilik ve İletişim Daire Başkanlığı görevini yürüten şahsın adının BOND, James BOND olması ne güzel bir rastlantı.